

**'Sëëdhë 'ö Pödhö -ya bɔ
Atanna -bha mε -nu 'wo
EfEZÖ
-pö 'gü -a -nu -dhë**

¹ Mang Pödhö -mε 'ö ga Atanna 'gü kö 'ö n -ya Yesu Klisi -bha bɔmε 'ka bha, ma ɿnë 'a 'sëëdhë ya- bɔ 'mε 'ö 'ka bɔ Yesu Klisi 'ka, 'ö 'ka -ya -sü 'ka Atanna -bha -ya 'gü Eflezö -pö 'gü, 'ö 'kii 'go ka -wɔ -ta bha ka -dhë.

² Kö kwa Dë Atanna waa- kwa Dëmε Yesu Klisi -wo zuë" 'waanu -sü waa- -gasite kë ka -dhë bha 'aa -yö kë.

*'Wɔn -së 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhë kwa -bha
-bɔ Yesu 'ka -sü -wɔn 'gü bha -a -dhiang 'ö Pödhö
-ya zë*

³ -Ka -kwa kwa Dëmε Yesu Klisi Dë Atanna bha-nue" bho! -A -gen -mü ɿdhë ɿya 'wɔn -së "pëpë 'ö dhang- 'gü bha- ɿgban 'do 'do kë kwa -dhë -a -bha 'Nii- "slüüslü bha- -kø 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü, 'wì 'kwa- wo- -wɔn -bha bha- -wɔn 'gü.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɿdhë Atanna -yö kwa -sü 'ö kwa -ya ö -bha -ya 'gü Klisi 'saa- 'gü "dhü kö 'yii "kpungtaadhe -zian -da ɿkö. Kë "dhü kö 'kwa kë 'mε 'ö "slüüslü, 'ö pö -tangga -zian 'yaa- -bha -a 'ka ö wëedhö.

⁵ -Yö -ga Atanna do bha ɿnë- 'gü "dhiü yi 'bha 'ka, kwa -dhö -bha -a kë -sü -wɔn 'gü, 'yö kwa -kë ö -bha 'në 'ka Yesu Klisi 'saa- 'gü.

6 Kë "dhü kö -a -bha -gasite -ziisü 'ö- -kë kwa -dhe -a Gbö dhööbhaa -sü bha- 'saa- 'gü bha -a 'tö -yö bho- -wön 'gü.

7 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klöö- -mü Ədhə Klisi Əycoö 'ö Əwenng- zë -dhe 'gü bha Ənë kwa -göta dhö, 'yö Atanna -yö kwa- 'wön yaa -nu -mawön to. -Yö ö -bha "klösödhə -ziisü bha- -zön kwa -dhe -kə bha Ənë- 'gü,

8 'wöndödhə waa- -gleng 'gbə Ədede Əgban suu 'do 'do -nu kwa -dhe -sü 'ka.

9 'Wön 'ö gun -bin -sü 'ka Atanna zuë" "piü yi 'bha 'ka, 'ö yöö do Ənë gun ö -bha pë də sië bha, Əyaa- -zön kwa -dhe də 'kwa- wo Ədeə ya- 'gü.

10 'Wön 'ö "dhü bha yö -mü Ədhə -yö -gun Atanna "piü Ədhə pë "pəpə 'ö dhəng- 'gü, "ɛen 'ö "kpüng Ətaa, 'ö- Əgban "pəpə Əloo 'ko -ta kö -a "töng Əya Əloo, kö- -göme -yö kë doseng, kö -yö kë Klisi Ənë- 'ka.

11 'Mə 'kwa 'dhəng bho Klisi "dhiü Zuifö -nu kpö 'gü bha kwa kwa -bha 'wön -së -nu 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhe bha- -slöö kwa -bha 'dhəng -bho -a "dhiü -sü bha Ənë 'saa- 'gü; -a -gen -mü Ədhə Atanna -yö kwa -ya bha- -wo -dı -ta "dhü yi 'bha 'ka Ədhə -kə 'ö gun- 'ka- zuë" "piü Ənë- 'dhö, "keə 'sa 'wön "uñ 'wön 'ö- -ya ö -zu "piü, -ya -kë 'pö yö Ənë- -kə -bha.

12 Kë "dhü kö 'mə 'kwa -kë me -bləesü 'wo 'dhəng bho Klisi -wön "dhiü -a -nu 'ka bha 'kwa kë- 'tö -bhöbhame 'ka.

13 -Kə do bha- 'gü, 'mə 'ö 'kaa Zuifö 'ka kaa -dı 'pö, Ədhə 'ö 'ka bo teanwön 'ö -gban Atanna -bha, 'ö -kë 'wön -taəng -së 'ö -gban Klisi -wön -bha, 'ö dhasü nu ka -dhe bha- bha- ma -sü 'ka, 'yö 'ka

'dhang bho Yesu bha- "dhiü, 'yö Atanna -yö ö -bha 'Nii- "slüüslü 'ö- "plüün bho me "bhü- -nu -dhe, 'ö ɏdhe- -kɔ "gblvv 'dhö bha- -ya ka 'gü.

¹⁴ 'Nii- 'ö "dhü bha ɏnë ɏdhe 'wɔn -së -nu 'ö Atanna -ya "plüün bho kwa -dhe bha- taɔng 'dhö, 'yö 'dhang bho -sü 'ö- "dhiü ɏdhe -yö -dho 'wɔn -së -nu bha- kë me "pεpε 'ö kwa -ya ö 'tɔbhɔbhame 'ka bha kwa -dhe dhasü bha- -go -da 'plöö -yi 'ka bha- nu kwa -dhe.

Pɔdhö -bha -bhæa Efezö -me -nu -wɔn 'gü -sü -dhiang 'ö- zë

¹⁵ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö ɏdhe 'ö mang -dı 'pö 'ma ka 'dhang -bho kwa Dëme Yesu "dhiü -kɔ bha-ma, 'ö 'ma- ma 'zü ɏdhe me "pεpε 'wo bɔ Atanna 'ka -a -nu -dho -yö ka -kë ɏdedewo,

¹⁶ 'yö n 'gü 'yaa ga Atanna nue" bho -sü 'ka ka -wɔn 'gü, 'yö 'a bhæa" sië- -dhe -kɔ "vv -kɔ 'ö- 'gü 'yö 'a ka -bha -da 'gü bha 'yö bha.

¹⁷ Kë "dhü kö kwa Dëme Yesu Klisi -bha Atanna 'ö kwa Dë 'ka 'ö- -bha 'tɔbhɔdhe 'dhö -ziisü bha -yö ka gba 'wɔndɔdhe 'ka, kö -yö ö dɔ -sü bha- -bhɔdhe bho ka -dhe,

¹⁸ kö -yö ka zuë" "dhiü "pv, kö 'wɔn 'ö -zvɔndhewɔn 'ka -a -bha kwa -dhe 'ö- wo bha- 'gü bha, 'ka- yö kö 'ka- ɏbhlëe dɔ, kö 'tɔbhɔdhe 'ö 'wɔn -së -nu 'ö- -ya me "pεpε 'wo bɔ Yesu Klisi 'ka -a -nu -go bha- -kë -ziisü -kɔ bha 'ka- dɔ 'pö

¹⁹ kö 'ka- 'wɔn dɔ 'pö 'kpakpadhö ɏdhe -a -bha 'gügbüidhe bha -yö -ziisü, -a "dhiütodhe 'yaa 'dhö 'me 'kwa bɔ- 'ka bha kwa -dhe, "keε -yö -kë "dhü faan 'ö- 'gü bha ɏnë- -wɔn 'gü.

²⁰ "Kεε 'sa 'gügbüidhe 'ö "dhü bha -ya -zɔn kwa -dhe Klisi ɏnë- 'saa- 'gü, -a -bho ga 'gü -sü kö -ya

-bö, kö -ya 'sü -ya -ya -yea -së 'ö- "piü dhang- 'gü bha- 'gü,

²¹ -ziöməgçpë -nu oo, 'gügbüidhe -pë -nu waa- faanpë -nu oo, ॥bhleë -pë -nu waa- 'tö suu "pəpə 'wo ॥məc - bha 'wo- kpç "tüng 'kwa dç- 'ka ya- 'gü, "eeen -dhe 'bha ॥kpac -yi -zian -bha bha- -nu -go "dhiü -sü ॥në- 'ka.

²² Klisi bha ॥në Atanna 'dhö pë ॥gban "pəpə suu -da -sü 'ka- -gen ॥wlöö, 'yö- 'sü -sü 'ka 'yö- -ya me "pəpə 'wo bo- 'ka -a -nu -gome 'kpii- -sü 'ka.

²³ "Kee 'sa Atanna -bha me "pəpə ॥gban -loo 'ko -ta -sü 'ö "dhü bha ॥në ॥dhe yöö Klisi -me 'ö "kpvngtaadhe -todhüsü pa -sü 'ka bha- -dhü 'ö -tosea -kë 'gü waa- ö -bha 'gügbüidhe ॥gban 'dhö -a 'ka.

2

Dhasü 'ö Atanna -ya nu kwa -dhe bha -a -kë -gasite 'ka -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ 'Ö gun -blæesü kö 'kii Yesu dç ॥kö, 'wɔn yaa ॥në 'ka gun- kë sië, 'ö ka Atanna -siödhewɔn -nu -kë. -A -wɔn 'gü ka -gun -go ॥dhe 'me ॥ya ga ॥në- 'dhö.

² Ka -gun -tosea kë sië- "tüng bha- 'gü ॥dhe -kɔ 'ö 'me 'waa Atanna dç 'wo "kpvng ya- ॥taa 'wo -tosea -kë 'ka bha ॥në- 'dhö, 'yö 'ka "yina -nu -bha -gblüdë 'ö -ya -sü 'ka 'teng- -ta "se waa- dhang- -a -nu ॥zinng 'gü bha ॥në- -dhidhewɔn -kë. "Kee 'sa -a "yina 'ö "dhü bha ॥në -da 'me 'wo gɔɔgbüidhe kë sië Atanna -go "tüng ya- 'gü bha- -nu -go 'gü 'yö 'wo- kë sië "dhü bha.

3 Me "pepe gban kwa gun dhë wo në- -nu dhö, 'ö 'kwa -tosea -kë -kç 'ö -dhi kwa -dhë në-ka, 'ö 'wɔn yaa suu "vu suu 'ö nu kwa -gç 'gü në 'kwa- -kë, 'ö- -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü, 'ö gun -ben zë -sü 'ka kwa -bha dhë Atanna -dho 'wɔn bho kwa 'gü kwa suu bha- -wɔn 'gü dhë me -kpea gban 'dhö.

4 "Kee 'yö kwa -wëë 'ö Atanna -kë -a "sinma 'yii kë, 'yö kwa -dhë 'ö- -kë -a -naa 'yii kë.

5 Yö në- -wɔn 'gü, 'yö 'me 'kwa gun dhë 'me wa ga Atanna -go -a -nu 'dhö kwa kë -söng yaa -nu -wɔn 'gü bha, 'yö kwa nëng Klisi -bha, 'yö kwa -kë -tosea -dee 'bha këme 'ka. -Gasite dede në Atanna -ya -kë ka -dhë 'yö ka dha.

6 Kwa -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü bha- -wɔn 'gü dhë 'ö kwaa Klisi -nu kwa -bö, 'yö kwa gba -yea 'ka ö "piü dhang- 'gü kö kweng- -nu 'kwa medhë -kë.

7 Kë "dhü kö -ya -zɔn -dhë 'bha kpaç -yi -bha dhë -gasite 'ö- -kë kwa -dhë bha -yö -ziiziisü, -a -zɔn 'ka 'bha -zian në 'yaa 'dhö -a "klv 'ö- -dhi kwa -dhë Yesu Klisi 'saa- 'gü bha- -wɔn 'gü.

8 -A -gen -mü dhë -gasite dede në Atanna -yö ka dha- -bha, 'dhang 'ö 'ka- bho Yesu "dhiü bha- -wɔn 'gü, 'yii 'sü ka -bha, -yö ka gba dede në- wo- 'ka "wεewεε.

9 'Yii 'sü ka këwɔn -së -nu -bha, kë "dhü kö me 'bha 'ya 'dho- pö 'ö 'tɔ 'kun.

10 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloç- -mü dhë yö në kwa -kë, 'yö kwa nëng Yesu Klisi -bha. Kë "dhü kö këwɔn -sengbɔ -nu 'ö yöö dede 'ö- -pë -kë -yi 'bha 'ka kö 'kwa- kë bha 'kwa- kë.

Mə suu "pəpə 'wo 'dhang bho Yesu "dhiü -a -nu -kë do -kɔ -dhiang 'ö Pədhö -ya zë

11 'Wən 'ö- -wən 'gü, 'yö- -dhe 'yaa- -bha Ədhe 'mə 'ö 'kaa gun Zuifö 'ka, 'ö Zuifö -nu gun ka -dhe sië -kplëe -nu, "kəs kö -a -nu -bha -go 'gbannë 'gü -sü -yö -kë məbhıdhe -nu 'gü "slé "wəewəedhe Ənë- 'ka bha ka -zu -yö bħə bha 'yö bha.

12 Kö ka -zu -yö -bö Ədhe 'ö gun "dhü "tüng bha- 'gü kö Klisi 'yaa ka -gɔ, kö ka Ədhe -dhəng 'dhö, kö "segɔ 'ö Atanna -ya sü ö -bha 'ka bha 'kaa- 'gü -mə 'ka, kö -mlees 'ö- "plüün bho ö -bha "segɔ bha- 'gü -mə -nu -dhe bha, 'kaa- "sɔɔ -zianwo, kö ka -tun -tosea kë Ədhe 'mə 'ö Atanna 'yaa- -gɔ, 'ö- -zvəndhəwən 'yaa 'dhö Ənë- 'dhö.

13 "Kəs kö ka -zu -yö -bö Ədhe ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka Əgblesen yi 'bha 'ka "dhü bha 'ka Əyəcn- "sɔɔ Ədəs Klisi 'saa- 'gü -a Əyəcn 'ö Əwənng kwa -wən 'gü -a ga -dhe 'gü bha- -wən 'gü.

14 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü Ədhe yöö Klisi -mə bha Ənë -ya -dı 'flëe- 'gü -sü 'ö Atanna "piü bha- nu kwa -dhe, yö Ənë Zuifö -nu waa- 'mə 'waa Zuifö 'ka 'ö- -nu suu -yö gun 'do 'do bha- -nu -kë mə do 'ka, 'yö 'yaqdhe 'ö gun kwaa Zuifö -nu kwa Əzinng 'gü bha- bho mü.

15 Yöö do bha 'zü Ənë Zuifö -nu -bha 'tɔng- waa- -nu -bha 'wluu- -nu 'ö gun -naa -da sië kwəng- -nu kwa Əzinng 'gü bha- bho -bha. Kë "dhü kö 'ö mə -gao Əple bha- -nu kë mə do 'ka -a -nu -bha -kplü ö -bha -sü 'gü, 'yö kwa -kɔ wü- 'ka 'koo.

16 -A -bha ga 'ö- wo "dhü -bha bha Ənë -saanməkë 'ö gun -gao Əple bha- -nu Əzinng 'gü

bha- bho mü, 'yö- -nu -kë mε do 'ka, 'yö waa- Atanna -nu -a -nu -kɔ wü 'koo.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, kö Klisi -yö -nu kö 'ö -dhikodhε -naɔ bha ɔnë- dɔ 'mε 'kaa Zuifö 'ka 'ö 'ka gun Atanna 'ka ɔgbleεn -bleesü bha waa- Zuifö -nu 'ö yi -zë 'yi gun- 'ka klöö- bha mε ɔgban yi -gɔ.

¹⁸ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɔdhε 'mε 'yi Zuifö 'ka waa- 'mε 'kaa Zuifö 'ka, mε ɔgban kwa -mɔɔ -bha ɔdεε 'ö 'kwa -wo Atanna wëëdhö -a -bha 'Nii- "slüüslü 'ö "dhü doseng bha- ɔyënng 'gü Klisi bha ɔnë- 'saa- 'gü.

¹⁹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü kö 'mε 'ka bha, 'kaa -dhεng 'ka Atanna -gɔ 'kɔɔdhö 'zü, "εεn 'kaa "kpenngme -nu 'ka 'zü 'dhang 'ka- bho Klisi -wɔn "dhiü bha- -wɔn 'gü, "kεε 'ka kë Atanna -gɔ 'pö- 'gü -mε -nu ɔnë- 'ka, -a -gɔ 'kɔɔ -në -nu -zian ɔnë- 'ka, -a -bha 'në -nu "piü.

²⁰ Kaa -d1 'pö 'ka kë 'kɔ 'ö Atanna -ya dɔ, 'ö Yesu Klisi 'dhö- "kpan -ya -ta -gwë 'ka, 'ö Atanna -wudhiüloome -nu waa- Yesu -bha bɔmε -nu 'wo- "kpan -ya bha- -kplü 'ka ɔnaa bha.

²¹ Yöö Yesu Klisi -mε bha ɔnë 'kɔ bha- -kë "gblüügblü, 'yö ɔkpεa 'yö -kë Atanna -dhɔkëgükɔ 'ö- "dhia -yö ma- 'gü, 'ö -dhii 'yaa- -bha -a 'ka.

²² Ka -bha -kplü Yesu Klisi -bha -sü bha- 'saa- 'gü, 'ka -da 'pö Atanna -bha 'në -nu -bhiëë 'gü, 'yö 'ka kë 'kɔ 'ö yöö ɔdede ɔya bɔ ö -bha 'Nii- "slüüslü -ta kö -yö -ya 'gü bha- 'ka.

3

*Atanna -bha Pɔdhö -ya dhang zë 'mε 'waa
Zuifö 'ka -a -nu -dhe -mε 'ka -sü -dhang 'ö- zë*

1 'Wən 'ö- -wən 'gü 'yö mang Pədhö -mε 'ö 'a Yesu Klisi -bha gwëëmi 'ka, 'a -kaso 'gü -a pö 'a-wo 'mε 'kaa Zuifö 'ka 'ka kë Atanna -bha 'në 'ka -a -wən 'gü, 'a ɬbhəa- -dhe ka -wən 'gü bha 'yö bha.

2 -Yö n 'gü ɬdhe n -ya 'ö Atanna -ya wo ö -bha "klüsëdhe bha- 'gü ka "dhiü -ziö wo -mε 'ka bha, 'yaa ka tii' 'ka -wən -zë 'ka.

3 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe Klisi -wən 'ö Atanna yöö do ɬnë gun- dɔ sië, 'ö mε 'bha 'yaa gun- 'gü yö sië bha, yöö ɬdede ɬnë- -ta -pu n -dhe. "Kee 'sa 'wən 'ö "dhü bha ɬnë 'a go- 'gü pö ka -dhe -wu 'dengdeng 'në 'ka bha.

4 -Wu -nu 'wo "dhü bha ɬnë 'ka dho- 'wən dɔ- -bha ɬdhe Klisi -wən 'ö gun -bin -sü 'ka "dhü bha a 'wən 'në bha -dɔ 'gü.

5 'Wən bha- -ta "pu -kɔ 'ö Atanna -ya -pu 'ka ö -bha 'Nii- "slüüslü -kɔ 'ka Klisi -bha bɔmε -nu waa- ö -wudhiüloome -nu "slüüslü 'wo ɬdees ya- 'gü -a -nu -dhe bha 'yii- -blæesü kë 'nu "dhü mε 'bha -mε 'bha -dhe do.

6 "Kee 'sa 'wən 'ö- -ta -pu "dhü bha yö -mü ɬdhe naɔ -së 'ö -gban Yesu Klisi -bha 'wo -dɔ ka -gɔ bha- 'saa- 'gü, 'mε 'ö 'kaa Zuifö 'ka bha, kaa Zuifö -nu 'ka kë do, -dhækpaɔ dhia" saan 'ö Atanna -ya -ya 'nu ö -bha 'në -nu bha- -nu -gɔ bha ka -bha ɬya -da 'gü, keng- -nu 'ka kë mε do ɬnë- 'ka. 'Wən do 'ö Atanna -ya "plüün bho- -nu -dhe bha, 'ka kë- ɬsloome 'ka 'pö Yesu Klisi 'saa- 'gü.

7 Kë 'a- wo Atanna -bha naɔ -së bha- dɔ -mε 'ka bha, yöö ɬdede ɬnë- -bhɔdhe bhɔ n -dhe -a -bha "klüsëdhe 'ka -a -bha 'gügbüidhe -kɔ 'ka.

8 'Maa -zən mε "pəpəs 'wo bɔ Atanna 'ka 'ö ɬwa

kë "slüüslü bha- me 'dede -sü -zian 'ö- 'gü -a 'ka -me 'ka, "keε 'sa Atanna -yö -gasite bha- kë -sü 'ka ma ɿnë n -dhe kö 'a 'wɔn -sé -ziisü 'ö- -kë me 'bhü- -nu kwa -dhe Klisi -nu kwa -dhe -sü 'ka bha- -nao -pö 'me 'waa Zuifö 'ka -a -nu -dhe.

⁹ Kë "dhü kö 'wɔn 'ö- -zu "piü, 'ö- "piü ɿdhe 'ö- kë -dhe 'bha ɿkpao -yi -bha bha 'a- -zɔn me ɿgban "pepe -dhe kö -wa dɔ. "Keε 'sa 'wɔn bha -yö -bhɔ Atanna 'ö pë ɿgban "pepe -da -me 'ka bha- -zu "piü 'nu yi 'bha -yi 'bha 'ka, "keε -ya -ta "pu -sü 'ka ma ɿnë n -dhe kwa dɔ -kɔ ya- 'gü kö 'a- -ta "pu 'pö me ɿgban "pepe -dhe kö 'a- 'gü -ta 'sü -kɔ -zɔn -nu -dhe.

¹⁰ Kë "dhü kö 'gügbüidhəpë -nu waa-medhəkëpë -nu 'wo dhang- 'gü -wa 'wɔn dɔ ɿdæs -yén ya- 'gü ɿdhe Atanna -bha 'wɔndədhe bha- -gao -yö 'gbə -a -bha 'kɔdhigümə -nu -loo 'ko -ta -sü ɿgban -bu 'gü.

¹¹ "Keε 'sa 'wɔn bha 'ö gun Atanna -zu "piü -kɔ do 'ö- -bha -kpeawo bha -ya -kë kwa -dhe kwa Dëmə Yesu Klisi 'saa- 'gü yö ɿnë- -kɔ -bha.

¹² ɿYa kë ɿdhe 'kwa -kplü -sü -zë 'ka Yesu Klisi bha, kö kwa -zu 'gɔn -sü -ya -dhe, kwa -mɔo -bha 'kwa dho Atanna -kuu "dhiü kwa -ta "puu 'ka kö "sika 'bha -zian 'yaa kwa 'gü.

¹³ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, bhəa" ɿnë 'a- wo sië ka -dhe kö saan" 'a- wo sië ka -wɔn 'gü bha 'ya 'dho kë ka 'gü ga -gen 'ka, "keε kö -yö kë ka "yaan ɿdhe -yö ka -bha 'ka -sé.

¹⁴⁻¹⁵ 'Wɔn "pepe 'ö Atanna -ya -kë kwa -dhe "dhü bha ɿnë- -wɔn 'gü 'yö 'a zun n kpiö 'gü kwa Dë Atanna 'ö 'kɔdhi "pepe 'wo "sε -ta "εen 'wo dhang- 'gü 'wo go- 'gü bha- -dhe, 'yö 'a ɿbhəa-

-dhε ka -wɔn 'gü.

16 Kë "dhü kö -ya zë ö -bha 'tɔbhɔdhe -ziisü bha -dhε kö -yö ö -bha -gasite bha- kë ka -dhε kö -a -bha 'Nii- "slüüslü bha -yö ka 'gü -gban faan -ziisü 'ö- 'gü bha- 'ka,

17 kë "dhü kö Klisi -wɔn -yö 'to ka zuë" 'gü -kpεawo ka -bha -zu -yö -a -dhε -sü 'gü. 'Ö 'a ɔbhεa- -dhε kö -yö -to -a "piü -sü bha- "sı kë ka -dhε, kö ka -gεn -yö -gban ɔdedewo -dhɔ 'ö go- "piü bha- 'gü,

18 kë "dhü kö -kɔ 'ö kwa -dhɔ -bha Klisi kë -kɔ 'dhö- -bha, -ya "sı kë ka -dhε kö kaa- me "pεpε 'wo Atanna -bha me 'ka 'ka -dhɔ bha- daɔng -bha -kë ɔgbleɛn -sü oo, -a -bha -kë "gbεa -sü oo, -a -bha -kë zong -sü -sü oo -a -dɔ -gεan -sü -bha -kë ɔgbleɛn -kɔ -nu 'wo -kɔ 'ö- -bha, kö 'ka- dɔ 'kpakpadhö -së 'ka.

19 A -bheα -dhε 'zü "dhü kö Klisi -bha -dhɔ 'ö- -kë kwa 'ka, 'ö -ziö me "bhui- -nu -bha 'wɔn 'gü ma -naa -zë ɔgban -ta bha 'ka- 'gü ma, -a -gεn -mü ɔdhε yö ɔnë ɔya kë "dhü 'yö 'ka dho ɔmɔɔ- -bha 'ka Atanna -wɔn -gεn bho -kɔ ɔgban dɔ "pεpεdhö 'yö ka zuë" pa -kɔ ɔgban -kɔ ɔgban 'gü.

20-21 "Sı -yö Atanna -dhε, -a -wɔn 'gü -yö -mɔɔ -bha 'ö yë -kë kwa 'gü ö -bha 'gügbüidhe -bha, 'yö 'wɔn "pεpε 'kwa ɔbhεa- -dhε -a -wɔn 'gü, waa- 'dhε -zian 'kwa kwa -zu ɔnë- gɔn- 'ka bha 'ö- "dhiü -ziö -ta -kë kwa -dhε. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö 'a- pö ɔdhε yö ɔnë- 'tɔ -yö bho Atanna -bha 'kɔdhigümε ɔgban -loo 'ko -ta -sü kpö 'gü -kpεawo Yesu -bu 'gü kö -yö 'to- 'to -kɔ 'ka bha 'yö bha. Kö -yö kë "dhü bha 'aa -yö kë!

4

Atanna -bha me -nu -bha -kë do Yesu 'saa- 'gü -kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

¹ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, ma 'ö ma -zë a -kaso 'gü kwa Dëme -wɔn 'gü bha bheə" ɻnë 'a- wo sië ka -dhe kö 'ka "ta ɻdhe -kɔ 'ö Atanna 'ö ka -dhe bha 'ö- "piü ɻdhe -wa wo- 'ka -a 'dhö.

² Kö "klv -yö kë ka 'gü, kö 'ka kë zuë" -kun ka -bha -me 'ka, kö ka zuë" -yö kë -səa, kö 'ka ka 'ko -nu -kwəε bun -dho 'gü,

³ kö -kë do -sü 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -ya -da ka ɻzinng 'gü bha 'ka ka 'gü dɔ "gbui- kö yö ɻnë 'ya 'dho "kan tongtongdhö, "keε kö 'ka 'to ka 'ko -dhe -së -kpəawo.

⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'kloɔ- -mü ɻdhe Klisi -dhü 'ö Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'ka bha, -yö "dhü doseng, 'ö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü bha 'ö "dhü 'pö do, 'ö -dhekpao dhia" saan 'ö Atanna -yö ka -dhe 'ka 'ö 'ka "yan 'to sië-gɔ bha 'ö doseng.

⁵ Kwa Dëme -yö "dhü 'pö doseng, 'ö 'dhang -bho -a "dhiü -kɔ 'ö "dhü 'pö doseng, 'ö me -bo -a 'ka -zu bho -kɔ 'ö "dhü doseng 'pö.

⁶ Atanna 'ö me ɻgban "pəpe kwa Dë 'ka bha -yö "dhü 'pö doseng, yö ɻnë pē ɻgban "pəpe -gɔ -ta, 'yö 'wɔn -nu -kë me ɻgban "pəpe -kɔ -ta, 'yö me ɻgban "pəpe kwa 'gü.

⁷ "Kee -bhɔdhë 'kö Klisi -ya bhɔ kwa -dhe bha me 'ö "dhü -a -bha -yö -dhö, "keε 'sa -yö 'me 'dhe "dhü -a -bha -nu -dhe -kɔ 'ö -dhidhe ɻnë- 'gü,

⁸ ɻdhe -kɔ 'ö -ben zë -sü 'ka- 'ka- -wu 'sëedhe 'gü -a 'dhö ɻdhe:

-Yö Ədhuëng -nu -nëng ö -bha kö Əya 'to- "gbıı-
'ka

'ö dho- -nu 'ka 'tëng- -ta Əgbleen,

'yö -bhödhə -nu bhə me "bhıı- -nu -dhə» bha-
'dhö.

9 "Kee Əwaa- pö Klisi -yö kë -dho 'tëng- -ta kö -wa
pö Ədhe? Kö -wa -pö -yö ləc- Ənë- wo Əkö -bleesü
'yö dho "se Əwlöö Əgbleen, 'yö -ya mü 'yö gun -na
-tən 'kun- 'yö dho dhang- 'gü.

10 -A -gen -mü Ədhe me do 'ö Ələc bha Ənë go mü
'zü 'ö -tən kun, 'yö dho dhang- -ta "dhüng 'gü -dhe
-nu Əgban 'gü. Kë "dhü kö yöö do 'ö kë -dhe Əgban
"pepe 'gü, kö 'ö -ya pë Əgban "pepe -go "dhiü.

11 Yö 'ö bha Ənë me 'bha -nu nu ö -bha bəme -nu
'ka ö -bha me -nu kpö 'gü kö -wa -nu -ta 'kun, 'yö
me 'bha -nu -ya ö -wudhiüloomə 'ka, 'yö me 'bha
-nu -ya ö -bha naç -së bha- dəme -nu 'ka, 'yö- me
'bha -nu -ya "yan -to ö -bha me -nu -bha -me -nu
"seən -a -nu Əklangkëme -nu 'ka.

12 Kë "dhü kö -wo 'me 'wo bə ö 'ka bha- -nu draan-
yë 'ö- nu- -nu -dhe -a -bha zian -ta bha- kë -sü
-bha, kö -a -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'ö wo Ənë
'wo Ədhe Klisi -dhü 'dhö bha -wa -nu 'dho "dhiü
-a -nu -bha -zu -yö -a -dhe -sü 'gü.

13 -A -gen -mü Ədhe -a -dheə -bha Ədhe 'me 'kwa
bə- 'ka bha 'kwa "gla kö 'kwa -da "dhiü -kə bha
Ənë- 'gü. Kë "dhü kö kwa -bha 'dhang -bho
Atanna Gbö bha- "dhiü -sü waa- kwa -bha -a də
-sü Əgban -yö kë pë do 'ka, kö 'kwa kë 'me 'waa
'në 'ka 'zü, "keee 'ö Əwa -kian Atanna -bha zian -ta
Ənë- 'ka. -A yö Ənë Əya kë "dhü, kö kpeə- -kə -së
Ədede 'ö Ədhe Klisi -bha 'dhö bha 'kwa -wo.

14 -A yö Ənë Əya kë 'pö "dhü kö 'kwa kë me

-gbang -dı "püpü 'ka Atanna -bha zian bha- -ta, kö 'kwaa 'në seennë -nu 'ö me ॥klang kë -kɔ suu ॥gban "pερε -ya -nu -zu kun bha- 'ka 'zü, kö me "vü me 'bha 'yaa ॥mɔɔ- -bha 'zü kö -yö kwa -ta ma kö -yö kwa -pö Atanna -dhɔkë -sü 'gü.

¹⁵ "Kεε kö 'kwa kë 'me 'wo 'wɔn ॥gban "pερε suu -kë tean- -ta, -dhɔ 'gü, 'ö ॥ya kë -a -nu kë -yë 'ka ॥në- 'ka. "Kεε 'sa yö ॥në ॥ya kë "dhü, 'yö 'kwa dho "gla 'yö 'kwa -da "dhiü 'wɔn suu ॥gban "pερε kë -sü 'gü, 'yö 'kwa -kë ॥dhε Klisi 'ö kwa -go 'ka bha- 'dhö.

¹⁶ -A -gen -mü ॥dhε Atanna -bha me -nu -loo 'ko -ta -sü 'wo ॥dhε Klisi -dhü 'dhö bha- daɔ -nu 'wo- -bha bha -wo zun -sü 'ka 'kwëë- -së 'ka yö ॥në- 'saa- 'gü, 'yö 'wo -kë pë do 'ka. Yö ॥në- -nu ॥gban zun 'kwëë-, 'yö faan 'dhε 'ö ॥mɔɔ -a daɔ 'dhε 'ö- -bha -a nu- -dhε 'yö yë -kë 'ka 'yö- -dhü bha 'ö -gla 'ka 'yö -da "dhiü -dhɔ 'gü.

*"Ta 'sü -kɔ -dee 'ö Klisi -bha zian -ta -a -dhiang
'ö Pɔdhö -ya zë*

¹⁷ -A -wɔn 'gü, -dhio 'a dho- dɔ ka -ta kwa Dëmɛ bha- 'tɔ 'gü 'ö 'a n kɔngga -ziö 'ka "sεε ka -dhε yö -mü ॥dhε: -A -dhε 'yaa- -bha 'zü kö 'ka -tosea kë ॥dhε 'me 'waa 'dhæng bho Atanna "dhiü -a -nu 'dhö. -A -gen -mü ॥dhε wo -zë -wo -tosea -kë -kɔ 'ö -dhi -nu -dhε ॥në- 'gü, "kεε 'sa -tosea suu 'dhε 'kö bha- -zun "dhiü bhłɔɔ 'yaa 'dhö

¹⁸ -A -nu -bha 'wɔndɔdhe -ta -yö trö -sü 'ka, -wo ॥dhε -dhæng 'dhö -tosea 'ö -gban Atanna -bha bha- -wɔn 'gü, -a -nu zuë" 'ö "glɔɔglɔ 'ö 'waa Atanna dɔ tongtongdhö bha- -wɔn 'gü.

19 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü 'waa 'yiü- -wɔn 'bha -zian dɔ 'zü, ɿwa wo -go -gban 'wɔn "bhluubhlu bha ɿnë- kë -sü 'gü, -zua suu yaya ɿgban "pεpε suu 'do 'do zë -sü bha ɿnë 'wo- -bha, waa- ɿnaç -dhɔ yaagü yaa bha- 'dhö 'yö 'waa "wɪ- -bha kö 'wo "kan- -bha.

20 "Kεε ka -zë 'wɔn 'ka- ma Klisi -bu 'gü 'yaa kë "dhü.

21 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, "ni 'ö ɿya kë ɿdhε 'ka Klisi -wɔn ma -sü -zë 'ka tean- ɿdede 'ka, 'ö 'wo "ta -sü Yesu -bha tean- -zian bha- -ta -kɔ -zë -zɔn -sü 'ka ka -dhε,

22 kö- 'wɔn kë ka "yaan ɿdhε zuëga yaa 'ö gun ka "gblüü- -blɛesü 'ö 'ka gun- 'gü -ta wo sië bha, ka -dho ka bo- 'ka. -A -gen -mü ɿdhε zuëga 'dhε 'kö bha ɿnë gun 'wɔn yaa kë -dhɔ -da sië ka -zv -bha 'yö "kpɛnng- -kë 'ka ka -go 'yö dho ka 'ka ɿdhɛng -zian -ta.

23 -A -dhεa -bha ɿdhε dɔ 'dhε 'kwa- wo ɿtaamasü ya- 'gü ya, 'ka ka zuëga slëe- -kɔ ɿgban -kɔ ɿgban 'gü Atanna "piü kö- -bha 'Nii- "slüüslü bha -yö -gleng -dee ɿnë- -da ka -bha.

24 Kö 'ka "gla 'ka kë me suu -dee 'ö ɿyaa- -da ö bho -bha 'ka ɿnë- 'ka, kö ka -bha -tosea kë -sü 'gü, kö ɿtɔ 'ya 'dho kë ka -bha 'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, kö 'ka kë "slüüslü, kö 'ka 'wɔn ɿgban "pεpε kë taan- -ta.

25 -A kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka bo ɿsua kë -sü 'ka kö 'ka teanwɔn ɿnë- pö ka 'ko -nu -dhε. -A -gen -mü ɿdhε me ɿgban kwa -gban -sü 'ka kwa 'kwëe- ɿdhε me daɔ -nu 'wo -gban me -dhü -bha -kɔ 'ö- -bha bha ɿnë- 'dhö.

26 ɿYa kë ɿdhε 'wɔn ɿya -siö ka -dhε, -kaa 'kun ka -bha kö 'ka 'dho 'wɔn yaa kë tongtongdhö.

"Bin -zian 'ya 'dho 'ma kö 'wən 'ö -siö ka -dhə
bha -yö -tun ka zuë" "piü.

²⁷ 'Ka 'dho ka -dı -kun 'ka bhië" də Sətraan
◻kwəε-.

²⁸ 'Mə -a -bha pë -yö 'gü -pë -yö gun ◻kwaan
◻në- 'ka, -a -mə -yö ö bo- 'ka kö -yö ö 'gü də "gblı-
-yö yë kë kö -yö ö -bhöpə ◻sləo, kö -yö 'mə 'wo
-kpla 'gü 'pö- -nu bho -kpla 'gü.

²⁹ Dhiang yaa -zë do -zian 'ya 'dho -wo ka "dhi
-ta mə 'bha -dhə, "keε "ni -a kë -dhə -zë ◻ya kë,
-wə -së 'ö dho 'mə 'ka dhiang zë sië- -dhə bha-
faan də -to Atanna "piü -sü -bha, 'ö- zuë" -ya -yea
'gü bha ◻në -kaa pö.

³⁰ 'Ka 'dho Atanna -bha 'Nii- "slüüslü -siö -dhə
-wən kë 'ö 'ka- wë 'gü -siö ka -tosea kë -ko 'ka.
-A -gen -mü ◻dhə yö ◻në 'klëe- 'ö Atanna -ya kpə
ka -bha -a 'ka. Yö ◻në- -zən kwa -dhə ◻dhə -dhə
'bha- -dho kpə, Atanna -dho kwa -bha dha -sü
bha- -gə -da 'plöö.

³¹ -A -wən 'gü, -a -dhə 'yaa- -bha ◻dhə 'ka 'wən
'kun ka -zu "piü mə 'bha -bha, "εen kö 'ka kë
"kakasü, "εen kö 'ka -zoo kë, "εen kö 'ka -dən
bho, "εen kö 'ka -wə yaa pö mə -nu -dhə, "εen kö
'ka kë 'wənyaakəmə ka. -A suu 'dhə bha -yö 'go
ka ◻zinng 'gü.

³² Ka "klu ◻në -yö dhi ka 'ko 'ka, kö 'ka ka 'ko
-wëe -ga, kö ka "gblı -yö dhi ◻dhə -ko 'ö Atanna
-yö "gblı -së -kë 'ka ka 'ka Klisi 'saa- 'gü bha- 'dhö.

5

*"Ta -sü Atanna dhəbbhaa 'ka -kə -dhiang 'ö
Pədhö -ya zë*

¹ Ո Dhe 'ö -kë Ո dhε ka Ո në 'ka Atanna -bha 'në -nu 'ö- -dhö -ya -kë -a 'ka bha, -ka ka 'gü dö "gbül-kö 'ka ka -bha 'wön kë -kɔ -nu 'sü yö Ո në- -bha -bha.

² Kö 'ka -tosea kë -dhö 'gü Ո dhε Klisi 'dhö, kö -kɔ do 'ö kwa -dhö -ya -kë 'ka, 'ö ö -dı nu kwa -wön 'gü Atanna -dhε 'yö -kë kwa -bha "saapë 'ö -"dhia -yö ma- 'gü -a 'ka bha ka -dhö -yö ka 'ko kë "dhö. "Kεs 'sa ö -dı nu 'ö- wo Atanna -dhökëkapë 'ka Ո dhε -kɔ bha- 'dhö bha Ո në- 'gü -wön -yö -dhi -dhε yaa 'gü yaa wo 'yö -kë -a -bha "saa- bha -"dhiü "wı -gen 'ka.

³ 'Mε 'wo Atanna -bha mε 'ka 'ö 'wo "slüüslü bha- -dhε 'yaa- -bha Ո dhε pö -yö kë- -nu -bha. -A -kë "dhö -sü bha- 'gü, -zua zë -sü -nu oo, "yan 'gü yaa -dhε -nu bha waa- zuë" -bhö Ո naç -bha -sü -nu bha, -ka ka bo- 'ka. Mε 'bha "tu -zian Ո në 'ya 'dho -da 'gü ka kwi -bha.

⁴ -A -dhε 'yaa- -bha 'zü Ո dhε 'ka "dhidhεyaadhε kë, "εen kö 'ka -tamadhε -dhiang -nu "εen "gbeata yaa -nu zë. -A -dhεa -bha Ո dhε Atanna nuε" bho -wö Ո në -yö kë ka "dhi -kpεawo.

⁵ -A pö 'a- wo ka -dhε "dhö bha- 'klɔɔ- -mü Ո dhε -zuazëme -nu oo, zuë" -bhö Ո naç -bha -mε -nu oo, "yangüyaame -nu oo, -a mε do -zian 'yii 'dho 'wön -së -nu 'wo Atanna waa- Klisi -a -nu -bha -gblüdëdhækëdhε bha- 'gü bha- Ո slɔɔ. Yö -zë -yö 'to ka "yaan. (-A -gen -mü Ո dhε zuë" -bhö Ո naç -bha -mε bha waa- Ո gebhö -dhökëme -a -nu -due do.)

⁶ -A -wön 'gü, -kaa kë -së kö mε "vv mε 'bha 'ya 'dho ka "tu 'kun Ո neε -dhε 'ö -tamadhε -dhiang -nu zë ka -dhε 'ö ka -zu kun. -A -gen -mü Ո dhε

Atanna -dho 'wɔn bho 'mɛ 'waa "tu 'to ö -wu -bha
bha- -nu 'gü 'wɔn suu -nu bha ɬnë- kë -sü -wɔn
'gü.

⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kaa kë -së kö ka -gen
'ya 'dho -da 'wɔn suu -nu bha- kë -sü "yi ɬbhaa
-a -nu "piü.

⁸ -A -gen -mü ɬdhe 'ö gun zii 'kpa -bleesü kö
'kaa Atanna dɔ ka -gun 'wɔn -nu bha- kë sië
'pö ɬdhe -a -nu 'dhö 'ö 'ka "ta sü ɬdhe mɛ 'dhö
-dhetiidhe 'gü, "keε dɔ 'dhe 'kwa- wo ɬdeε bha
'yaa "dhü 'zü, 'ka bo Atanna dɔ -sü 'ka -kplü
'ka- wo kwa Dëme -bha bha- -wɔn 'gü, 'ka kë
ɬdhe 'mɛ 'wo -dhepuudhe 'gü -a -nu 'dhö; -a -wɔn
'gü, -ka -tosea kë ɬtaamasü ya- 'gü ɬdhe 'mɛ 'wo
-dhepuudhe 'gü ɬnë- 'dhö.

⁹ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe 'mɛ 'kö
-dhepuudhe 'gü kö- -mɛ -yo 'wɔn -së suu ɬgban
"pepe 'do 'do ɬnë- këme 'ka, kö pö 'yaa- -bha
'wɔn 'bha -wɔn 'bha 'gü, kö -yo 'wɔn ɬgban -wɔn
ɬgban kë tean- -ta.

¹⁰ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka ka -zu 'gɔn -së
ɬdede 'ka kö 'wɔn 'dhe 'ka- kë 'ö- "dhia- dho 'ma
kwa Dëme bha- 'gü ɬnë 'ka- kë.

¹¹ Ka -zë -kaa kë -së kö "wlaawɔn -nu 'ö- -nu
-zun "dhiü -bhłɔɔ 'yaa kë, 'ö 'mɛ 'wo -dhetiidhe
'gü, 'wo- kë sië bha ka -gen 'ya 'dho -da "yi ɬbhaa
tongtongdhö, "keε kö ka -zë 'ka 'wɔn suu -nu bha-
kë -sü -bha 'fang ɬnë- bho.

¹² -A -gen -mü ɬdhe 'wɔn -nu 'wo- -kë -gbleñ
'kpo 'gü "dhü bha- pö -sü -zian -yo 'yiü- -sü.

¹³ "Kee -a ɬgban 'klɔɔ- ɬya bo bho -sü 'ka kö mɛ
ɬgban ɬwaa- -kë pë yaa 'ka -dhe ɬdede yo.

¹⁴ -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ɬdhe mɛ

"vv me 'ö- "yan 'gü ɿya bo "pv -sü 'ka, kö ɿya kë ö "teabɔ -nu "yan 'gü "pv -me ɿnë- 'ka 'pö bha. 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'wo- pö ɿsië ɿdhë:
 «'Mε 'i yi zë sië me ɿwa ga Atanna wëëdhö -a -nu
 kpö 'gü bha -bhö -bö,
 -bhö -bö kö 'i 'go game -nu -bhiëe 'gü.

ɿYa kë "dhü Klisi -dho -dhë "pv i -ta» bha 'yö bha.

¹⁵ ɿDhe 'ö "dhü, -ka "ta ka suan' 'ka. 'Ka 'dho -tosea kë ɿdhë 'mε 'wo wo tii -bha -a -nu 'dhö,
 -kaa kë -glengdhë -bha.

¹⁶ 'Kwa dɔ 'ya-, 'wɔn -së kë "tüng ɿnë ziö sië bha, -a -wɔn 'gü "tüng "vv "tüng 'ö- "sı -zë ɿya kë- 'ka ka -dhë, -kaa kë.

¹⁷ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -kɔ 'ka dho- kë- 'ka kö 'ka kwa Dëme -dhidhewɔn ɿnë- kë ɿnë -kaa -dhë mɔɔ-, 'ka 'dho -tosea kë ka -gɔ "piü.

¹⁸ 'Ka dho- pö 'ka we mü 'ö ka kun, -a -gen -mü ɿdhë 'ka- mü kö ka -kɔ -yö ziö- 'ka, kaa kë 'wɔnmakoomε ɿnë- 'ka. -Kaa "slë mɔɔ- kö Atanna -bha 'Nii- "slüüslü ɿnë -yö ka pa.

¹⁹ Kö 'ka Atanna 'tɔ bho -tan -nu bho, kö 'ka "gbac bho- -zü, kö 'ka "tan -dee 'ö- -bha 'Nii- "slüüslü 'ö ka 'gü bha 'ö dho "yi dɔ- 'ka ka -bəan bha- bho. Kö ka Atanna nuε" bho sië "tan 'gü ka -sɔbhës -bha, kö yö ɿnë -yö kë ka 'ko -nu -zv -gban -kɔ 'ka.

²⁰ -Ka kwa Dë Atanna nuε" bho -kpəawo 'wɔn suu ɿgban "pəpə 'gü kwa Dëme Yesu Klisi 'tɔ 'gü.

²¹ Kö 'ka ka -gɔ 'dho "sia- ka 'ko -nu -dhë Klisi ɿbhlëe -bha -kë ka -gɔ -sü -wɔn 'gü.

*Dhe waa- gɔn -a -nu -kë 'ko "piü -kɔ -dhiang 'ö
 Pɔdhö -ya zë*

22 Dhebhə -nu, -ka kaa- gəɔn- -nu Əbhlëë -ya Ədhə -kə do 'ka kwa Dëmə Əbhlëë -ya 'ka bha-'dhö.

23 -A -gen -mü Ədhe gəɔn- Ənë dhebhə -gə "dhiü Ədhə Klisi 'ö ö -bha mə -nu 'wo Ədhə- -dhü 'dhö bha- -nu -gə "dhiü -kə 'ö- -bha, 'ö- Dhamə 'ka bha-'dhö.

24 -A -wən 'gü, Klisi -bha mə -nu -loo 'ko -ta -sü Əgban 'wo wo -gə dho- -dhe "sia- -kə do 'ö- 'gü bha, -a -dheə -bha Ədhe dhong -nu -wo wo -gən Əbhlëë -ya -kə do bha Ənë- 'gü 'wən Əgban "pəpə suu 'gü.

25 Dhemədə -nu kaa -dı 'pö, mə 'ö "dhü -a -bha dhebhə -dhə -ya kë Ədhe -kə 'ö Klisi -bha mə -nu -dhə -ya -kë 'ka, 'yö ö -dı nu- -nu -wən 'gü bha-'dhö.

26 "Kee 'sa -a kë 'ö- wo "dhü bha -ya kë "dhü kö 'ö- -ya Ənë- wo -dı -ta, kö 'ö 'bən bho- -bha -a "zu -sü waa- Əklang -kë -a -wu 'ka -sü 'ka.

27 -A -gen -mü Ədhe -ya "piü Ədhe -a -bha mə -nu bha -wo kë- -gə Ədhe 'nëdhiëngnë -së 'nënë 'ö yöö- 'sü, 'ö- kwi -bha -dhe Əgban 'dhö 'yə -sü 'ka drëngdrëngdhö, "εεn 'ö- -zëkadhe do zian 'yaa- -bha Ənë- 'dhö, kö -yö -wo ö wëëdhö "puu "slüüslü 'ka.

28 -A -dheə -bha Ədhe dhemədə 'ö 'dhö -a -bha dhebhə -dhə -ya kë Ədhe -kə 'ö- -dı kwi -dhə -ya -kë 'ka -a 'dhö. -A -gen -mü Ədhe 'mə 'ö- -bha dhebhə -dhə -ya -kë, kö- mə -dı -dhə -ya -dı -kë.

29 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü Ədhe mə 'bha -dı -san 'yaa ö -dı kë tongtongdhö. -Yö ö -dı "dhiü -zian Ənë- gba 'yö ö -dı -wən kun Ədhe -kə 'ö Klisi -yö ö -bha mə -nu -bha -kë 'ka -a 'dhö.

30 -A pö 'a- wo 'ka- kë "dhü bha- 'klco- -mü ɬdhε Klisi daɔ -mü kwa 'ka.

31 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü 'yö Atanna -wu -ya pö ɬdhε:
«-A -kë "dhü -sü bha- -wɔn 'gü,
-a -dheɑ -bha ɬdhε gɔɔn- -yö "kan ö dhe
waa- ö dë- -nu -bha
kö -yö -kplü ö -bha dhebhɔ -bha
kö weng -wo kë pë do 'ka bha 'yö bha.»

32 'Wɔn 'ö "dhü bha- 'klco- 'ö- 'gü bha -yö -ziisü.
-A pö 'a- wo "dhü bha a- -sü Klisi waa- -bha mɛ
-nu ɬnë- -nu -bha -bha.

33 -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -a -dheɑ -bha 'pö
ɬdhε ka -bha -yö kë ɬdhε Klisi -bha bha- 'dhö kö
'me 'ö 'dhö -a -bha dhebhɔ -dhɔ -ya kë ɬdhε -a -dɪ
-dhɔ 'dhö- -dɪ -kë -kɔ 'ö- 'gü bha- 'dhö. Kö dhebhɔ
yöö -dɪ 'pö -yö ɬbhlëe -ya ö -gɔn -bha.

6

*'Në waa- ö 'kpɔmɛ -nu -a -nu -bha -kë 'ko "piü
-kɔ -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë*

1 'Në -nu, -ka ka 'kpɔmɛ -nu -wu ma, yö ɬnë
kwa Dëme -dhidhewɔn 'ka, 'yö këwɔn 'ka 'pö.

2 Atanna -bha 'tɔng- 'ö -ben zë -sü 'ka bha-
-blæesü 'ö "plüün bho 'ö- -wɔ -ta yö -mü:
«I dhe waa- i dë -a -nu -wu ma -sü bha ɬnë- 'ka»
'yö "plüün bho 'ö- -wɔ -ta 'ö- pö:

3 «Kë "dhü kö 'i -tosea kë zuë" ɬnii -da 'gü,
kö i ɬsii -yö kë ɬgbleen "kpvng ɬtaa.»

4 'Në dë -nu kaa -dɪ 'pö, 'ka 'dho bhlcɔ 'ma ka
bhang -nu 'gü. -Kaa -nu "klu ɬnë bho -së 'ka kö
'ka- -nu draan "ta -sü kwa Dëme -bha zian -ta -sü
-bha, kö 'ka- -nu ɬklang kë -a -wu 'ka.

5 ॥Dhuëng -nu, -ka "suü ka dëme -nu -go ॥dedewo, kö 'ka- -nu ॥bhlëe -ya "gblüödhe "puu -ta ॥dhë 'pë 'ö 'ka- kë sië "dhü Klisi ॥në- -dhë -a 'dhö.

6 'Ka 'dho- kë "dhü -a -nu "yan "dhiü ka "dhia -ma -a -nu 'gü -dhö -bha. "Këe -kaa kë ॥dhë Klisi -bha me -nu 'wo- kë sië "dhü wo zuë" ॥gban 'ka kö wo "dhia -yö 'ma Atanna ॥në- 'gü -a 'dhö.

7 -Ka ka -bha ॥dhuëngdhe kë zuë" "puu 'ka ॥dhë 'pë 'ka- kë sië Atanna ॥në- -dhë -a 'dhö, kö 'ya 'dho kë ka 'gü ॥dhë ka- kë sië "dhü me "bhui -nu -dı -slıç ॥në- -dhë.

8 -Yö kë ka "yaan ॥dhë 'me 'ö 'wlɔɔ- 'ka oo, 'me 'ö ॥dhuëng -zian ॥në- 'ka oo, 'me 'ö "dhü -a këwɔn -së ॥në kwa Dëme dho- -due bho- -bha.

9 'Më 'ö kaa -dı 'pö 'ka ॥dhuëng dëme -nu 'ka, -ka ka -bha ॥dhuëng -nu 'kun -së 'pö -kɔ do bha -'gü. 'Ka 'dho- pö 'ka "suü -da -nu 'gü, -a -gen -mü ॥dhë keng- -nu ॥gban ka -gome -yö do, yö ॥në Atanna 'ka dhang- 'gü, yö 'ö "dhü bha 'yaa bɔ me 'bha 'ka ॥flü -ta.

Atanna -bha -gblü -gɔɔn -kɔ ॥dede -dhiang 'ö Pɔdhö -ya zë

10 Dhiang -totaamasü 'a dho- zë ka -dhë kö -yö kë 'sëedhe ya- "dhiü -ya -dhë 'ka bha yö -mü ॥dhë kö 'ka ka faan dɔ -kplü kwa Dëme -bha -sü ॥në -bha, kö 'ka- -bha 'gügbüdhe bha ॥në- 'sü.

11 -Ka Atanna -bha -gblü -gɔɔn 'ka -kwëe ॥gban "pεpε -ya ka -bha. Kë "dhü kö Sɔtraan -bha "kpënng- -kɔ 'ya 'dho ॥mɔɔ ka -bha.

12 -A pö 'a- wo "dhü bha- 'klɔɔ- -mü ॥dhë kwa -gblügɔɔn "yɔɔ -nu bha me "bhui - -nu 'waa

-mü. "Kεε "yina -gblüdë -nu waa- -ziö mε -go -pē -nu waa- -suügçpē -nu 'ö mε 'yaa yö 'ö 'wo "kpvngtaadhe 'ö 'wɔn yaa -kɔ ɬya ziö- -gɔ ya- -gɔ "dhiü bha waa- "yina "klu yaya -nu 'wo 'tëng- -ta bha ɬnë 'kwa 'ko zë sië- -nu 'ka.

¹³ 'Wɔn 'ö- -wɔn 'gü, 'yö 'a- pō ɬdhε 'ka ka -kɔ -da Atanna -bha -gblü -gɔɔn 'ka -kwεε ɬgban 'gü bha 'yö bha. Kë "dhü kö 'ka 'to- "gbu- 'ka "tüng yaa 'gü -gblü bha- gɔn -sü 'gü, kö 'ka 'dho 'go "gbluυ tongtongdhö.

¹⁴ -A -kë "dhü -sü bha- 'gü, -ka kë dɔ -sü 'ka -gblü gɔɔn -yan 'gü -dhe ɬgban -dhe ɬgban 'gü, kö teanwɔn ɬnë -yö kë ka -gɔ ɬdhε kwi "pen 'ö "sɔdha -nu -wa -ya sɔ -ta bha- 'dhö, kö "ta -kɔ -së 'ö pō 'aa kë mε -bha bha ɬnë -yö kë ɬdhε -piö "bhεε 'ö -gblügçɔɔnmε -nu -wa -da ɬsië bha ka -bha 'dhö.

¹⁵ Kö naɔ -së 'ö mε zuëwaanu bha- -pō mε -nu -dhe -sü -pεng -dɔ ka 'ka -sü ɬnë -yö kë ɬdhε -gblügçɔɔn 'ka -sabha 'dhö ka -gεn -bha.

¹⁶ -Zu -yö Atanna -dhe -sü ɬnë -yö kë ka -go "tüng ɬgban "pεpε 'gü. Yö ɬnë -yö kë ka -gɔ ɬdhε dhεga 'ö -kë "sɔdha -nu -gɔ bha- 'dhö. Kë "dhü kö Sɔtraan -bha ɬsaaga -nu 'ö pεng 'dhö- "dhiü 'ö dho- -zuö ka -bha bha -yö 'to yö ɬnë- -bha kö 'ya 'dho zun ka -bha.

¹⁷ Kö dha -sü 'ka- ɬslɔɔ bha- -wɔn -zvçndhe ɬnë -yö kë ka -gɔ 'gü yi ɬgban 'ka ɬdhε -piö gbla- 'ö -kë "sɔdha -nu -gɔ -bha bha- 'dhö. Kö Atanna -wu 'ö yö ɬnë ɬdhε -a -bha 'Nii- 'ö ka 'gü bha- -bha 'ko -zë 'ka -piö 'dhö bha -yö kë ka -gɔ.

¹⁸ 'Wɔn "pεpε bha -kaa ɬgban kë -bhεa Atanna -dhe -kɔ suu "pεpε 'ö- -bha 'Nii- -ya -zɔn ka -dhe

□në- 'ka kö -yö ka -ta 'kun, -kaa wo "tüng □gban "pəpə 'gü. -Yö kë ka kë -yë 'ka ka 'gü 'ya 'dho ga- -bha. Kö 'ka bheə" 'pö me "pəpə 'wo -ya -sü 'ka Atanna -bha -ya 'gü -a -nu -wən 'gü -a -dhe.

19 -Ka bheə" 'pö n -wən 'gü, kë "dhü kö 'ma n "dhi "pu kö naç -së 'ö gun -bin -sü 'ka 'ö Atanna -ya -ta -pu kwa -dhe bha 'a- -dhiang zë me "bhui- -nu -dhe 'kpakpadhö kö "se- 'go- -bha.

20 -A -gen -mü □dhe -a -bha naçdəmə -mü n 'ka, 'yö 'a- -kaso 'gü ya, "keəs kö 'ma- pö kö 'a- pö- pö -kö □dede □në- -ta kö "sika do -zian 'ya 'dho kë n 'gü -a -wən 'gü.

21 -A 'dhe 'kö -gban ma -zë n -bha waa- yë -nu 'a- kë sië- 'dhö, kwa dheebhang dhəɔbhaa -sü 'wo- Tisikö -kë 'ö -kë 'pö kwa Dëmə -kədhiümə 'ö to ö -wə -ta -a do 'bha 'ka bha □në dho- pö ka -dhe kö 'ma -wo 'ka -dhe 'ö- 'gü 'ka- də.

22 Ma □në 'a- bə. A- -bə "dhü -dı -wən "dhiü kö -yö 'wən 'dhe 'ö yi -bha □në- pö ka -dhe. Kë "dhü kö ka zuë" -yö 'waanu.

23 Kö kwa Dë Atanna waa- kwa Dëmə Yesu Klisi -wo zuëwaanusü, -dhə waa- -zv -yö -a -dhe -sü nu kwa dheebhang □gbang "pəpə -dhe bha 'aa -yö kë

24 kö 'me "pəpə 'ö kwa Dëmə Yesu Klisi -wən 'dhö ka -gə, 'ö- -dhə 'yaa 'go ka -zv -bha tong- tongdhö bha Atanna -yö -gasite kë me □gban "pəpə ka -dhe bha 'aa -yö kë.

**NAHSEEDHE-SÉ-CAN
Dan: CAN SÉ 'SÉEDHE New Testament
Dan Nouveau Testament**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Eastern

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2021-07-12

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022
b0d5029a-c700-5b99-a67b-bae5c5f3b14c